

Pored mikrofilma širine 35 mm za potrebe svojih snimanja Genealoško društvo u posljednje vrijeme u velikoj mjeri koristi i mikrofilm širine 16 mm. Prema njihovim standardima moguće je snimiti svaki dokument na mikrofilm širine 16 mm čija veličina ne zahtijeva takvu redukciju kojom bi se izgubila čitljivost malih rukopisnih slova visine 2 mm kroz četiri generacije. Postupci kontrole i obrade isti su kao i za mikrofilm širine 35 mm. Treću kontrolu kroz koju prolazi mikrofilm u laboratoriju Genealoškog društva predstavlja otkrivanje grešaka nastalih uslijed lošeg funkcioniranja uređaja za snimanje, kopiranje ili kemijsku obradu.

U sklopu laboratorija nalaze se i dvije servisne radionice za popravak mikrofilmskih kamera i ostalih uređaja i strojeva.

Detaljne tabele s ovdje navedenim podacima i standardima prisutne su u priručnicima A Guide to Micrographics i Microfilm Evaluation Training, a detaljan opis metoda utvrđivanja zaostalog tiosulfata moguće je pronaći u priručniku International Standard ISO.

Božidar Vrban

SUSJEDI KAO PRIJATELJI I NEPRIJATELJI (DER NACHBAR ALS FREUND UND FEIND), BEČ, 1987.

U svom radu sa značajnim podnaslovom »Uzajamnost povijesnih slika i nacionalnih stereotipa na južnoslavenskom i austrijskom području« (Wechselseitige Geschichtsbilder und nationale Stereotypen im südslawischen und Österreichischen Bereich), Arnold Suppan bavi se zanimljivim pitanjem historiografske objektivnosti — na primjeru austrijskih i južnoslavenskih povijesnih prikaza raznih događaja želi ukazati na utjecaj nacionalnih stereotipa na recepciju i interpretaciju povijesnih činjenica i događaja. Ovu temu, kao utjecaj međusobnih odnosa susjednih naroda na prikazivanje povijesnih događaja, formulirao je već doajen austrijske istočnoeuropske historiografije Günther Stökl, a bila je na neki način tema na 16. Internacionalnom kongresu historičara u Stuttgartu 1985. g.; značajan prilog ovoj raspravi dao je, također, Dietrich Geyer svojim radom »Istočna politika i povijesna svijest u Njemačkoj« (Ostpolitik und Geschichtsbewusstsein in Deutschland). Pitanje povijesnih slika svojih susjeda, posebno Slovenaca, Hrvata i Srba, postavila je u najnovije vrijeme i austrijska historiografija, a ovaj rad bi morao biti prilog u procesu daljnje analize ovih slika i stereotipnih predodžbi o susjednim narodima.

Da bi uopće mogao ući u ovu analizu međusobnog uvjeravanja povijesnih predodžaba i nacionalnih stereotipa autor navedenog historiografskog priloga najprije daje prikaz odnosa između predaka današnjih Austrijanaca ili austrijskih Nijemaca sa Slovencima, Hrvatima i Srbima, tako da ih smješta u tri tematske cjeline: Nijemci i Slovenci u unutarnjoj Austriji (str. 289—300); Hrvati između Vojne krajine i bečkog dvora (str. 300—304); Habsburgovci i Srbi (str. 304—306). Sveukupno uzevši ovi prikazi ponajprije ukazuju na to da su odnosi austrijskih Nijemaca (Austrijanaca) i navedenih južnoslavenskih naroda počeli kao uzajamno dobri i čak srdačni, budući da ih je vezala zajednička opasnost od Osmanlija, da bi nakon nestanka zajedničke opasnosti i nacionalnim buđenjem ovi južni Slaveni percipirali austrijske Nijemce kao ugnjetavače, a ovi, pak, pripadnike ovih naroda kao nekulturne i »manjevrijedne«; nakon raspada Austro-Ugarske monarhije odnosi austrijskih Nijemaca, sada Austrijanaca, poboljšavaju se s Hrvatima i Slovencima, — s tim da se, što se tiče Slovenaca, očituje nagli pad za vrijeme II. svjetskog rata — a nakon 1945. g. i sa Srbima. U ovim prikazima međusobnih odnosa naroda ukazuje se na korespondenciju između kvalitete tih odnosa i stvaranja povijesnih slika od strane povjesničara, pri čemu se neprestano inzistira na određenim činjenicama koje podržavaju pojedine stereotipe

Nakon ovog povijesnog uvoda u užem smislu Suppan ukazuje na fakto-re stvaranja povijesnih slika ili predodžaba o susjednim narodima (str. 307—310). Po njemu su to: socijalni, privredni, kulturni, političko-ideološki i vojni faktori.

Treći i posljednji dio ovog rada tematizira tri karakteristična primjera različite povijesne recepcije i interpretacije istih događaja: razaranje pravoslavne crkve u Sapcu 1914. g. od strane Austro-Ugarske armije, plebiscit u Koruškoj i Sloveniji 1921. g.; pitanje kolaboracije s nacionalsocijalizmom.

Ovaj prilog je prošireni sadržaj predavanja održanog na Institutu za povijest Sveučilišta u Grazu 13. maja 1987, a izdan je kao separat u izdanju Austrijskog instituta za istočnu i jugoistočnu Europu (Österreichisches Ost-und Südosteuropa — Institut) u Beču 1987. godine.

Rad je očito samo naćeo jednu podtemu u okviru, da tako kaćemo, velike teme o objektivnosti historiografije i faktorima koji na ovu objektivnost utjeću. Objektivizacija povijesnih slika sigurno je najprije stvar vremena, tzv. povijesne distance, ali ipak je prijeko potrebno da se već sada radi na njoj, makar i uvidom u prepreke koje se pri tome javljaju. Nacionalni stereotipi su sigurno, ako ne glavno, a ono jedno od glavnih prepreka za to, a oslobađanjem od njih ne pravi se samo dobra usluga historiografiji nego i dobrim odnosima meću susjednim narodima.

Pavle Radić

»JANUS« 3/1988.

Ovaj broj biltena Međunarodnog arhivskog savjeta (MAS) posvećen je uglavnom samom MAS-u, njegovim počecima, razvoju, pitanjima administracije i organizacije rada. Objavljene su adrese osoba zaduženih za rad sekretarijata tog tijela kao i sekretarijata Međunarodnog okruglog stola arhivista (CITRA) koji će se održati 1989, te adrese osoba zaduženih za rad pojedinih sekcija MAS-a njegovih odbora, radnih grupa i časopisa »ARCHIVUM«.

Vidljivo je da je MAS preko svoje profesionalne sekcije (ICA/SPA) uključio u svoju djelatnost veliki broj zemalja čime se opravdava njegovo postojanje, a također su proširena polja organiziranog djelovanja ovog tijela. Delegat Saveza arhivskih radnika Jugoslavije u Sekciji profesionalnih udruženja arhivista Peter Klasinc iz Pokrajinskog arhiva Maribor izabran je u Sekretarijat upravnog odbora te Sekcije MAS-a. Ovaj bilten sadrži i adresar 27 zemalja-članica MAS-a, pri čemu je uočljivo da je načinjena mreža arhiva koji pokrivaju nastanjeni dio zemaljske kugle od Evrope, preko Sjeverne i Južne Amerike, Japana, Afrike do Novog Zelanda. Govoreći o historijatu Međunarodnog arhivskog savjeta saznajemo da je Prva godišnja skupština delegata održana 4. listopada 1977. god. u Cagliariu kada je donešen Pravilnik o radu MAS-a za Sekciju profesionalnih udruženja (ICA/SPA). Uz naknadna dopunjavanja Pravilnik je ratificiran 1979. u San Juanu. Broj 3 biltena »Janus« objavljuje taj Pravilnik. Jednako tako objavljene su adrese članova Upravnog odbora, dat je popis komunalnih arhiva-članova MAS-a kao i Pravilnik o radu Sekcije komunalnih arhiva unutar Savjeta (ICA/SMA). Iz Pravilnika je vidljivo da je ova sekcija osnovana na preporuku Izvršnog odbora MAS-a 18. rujna 1985, a potvrđena na Generalnoj skupštini Savjeta 24. kolovoza 1988. g. Ciljevi osnivanja ove sekcije su, ostvarivanje suradnje komunalnih arhiva različitih zemalja, za što postoje široke mogućnosti. Redakcija biltena dalje podsjeća čitatelje što zapravo predstavlja organizacija MAS-a nastala na inicijativu UNESCO-a 1948, a formalno potvrđena na 1. Međunarodnom kongresu u Parizu 1950. Govoreći o rezultatima rada i strukturi MAS-a ističe se da se radi o 850 članica iz više od